

## HIISI PUUHAA HIIDENVEDEN PUOLESTA

---

### **Kunnon talvi toi potkua kunnostukseen**

Mennyt talvi pakkasineen oli kuin lottovoitto Hiidenvedelle. Viime vuoden lopun ja tämän vuoden alun aikana Hiidenveden valuma-alueelle tehtiin yhteensä 41 kosteikkokokonaisuutta. Vielä saman verran jo valmisteltuja kohteita odottaa seuraavaa rakentamiselle suotuisaa ajanjaksoa. Juuri tällaista vauhtia Hiidenvesi kaipasikin. Ilman tehokkaita toimia valuma-alueella Hiidenveden kunto ei parane. Suuri kiitos työn etenemisestä kuuluu maanomistajille, jotka ovat lähteneet innokkaasti mukaan yhteistyöhön.

Kosteikkojen yleissuunnittelu etenee tämän kesän aikana Hiidenveden lähivaluma-alueelle. Avoimissa yleisötilaisuuksissa on mahdollista esittää kohteita suunnittelun piiriin ja myöhemmin kommentoida suunnitelmaluonnosta. Kaikki työ tapahtuu avoimesti ja maanomistajien ehdoilla. Yleissuunnittelun avulla saadaan kartta, jonka perusteella maanomistajiin ollaan suoraan yhteydessä. Työ etenee tiiviissä yhteistyössä kunkin maanomistajan kanssa ja maastossa etsitään jokaiselle parasta mahdollista ratkaisua valuma-alueen kunnostuksiin.

### **Valumavesiä viivytetään**

Valuma-alueella tapahtuvat kunnostustoimet eivät ole mitään suurta salatiedettä. Muinoin kaikki mutkat oiottiin, jotta maat saatiin kuivatettua ja tukit uitettua. Vesistöille tämä oli paha takaisku. Nyt toimet on käännetty päinvastoin ja veden kulkua pyritään hidastamaan joka nurkalla, jotta sameutta ja liettymistä aiheuttava kiintoaine ehtii laskeutua ja ravinteet prosessoitua luonnon omaan kiertokulkuun. Vettä myös ohjailaan mahdollisuuksien mukaan viipymään luonnollisille luhta-alueille, jotta tulvia viljelymailla saataisiin kuriin. Tästä hyötyvät samalla sekä maanomistajat että Hiidenvesi.

Vähitellen tehdyt toimet alkavat purra, mutta nopeaa ihmeeparantumista ei ole luvassa. Vesien kunnostustyö on ikuisuusprojekti, sillä maailmalla on tutkimuksin todettu kerran rehevöityneen järven pyrkivän omista prosesseissaan aina uudelleen kohden rehevää tilaa. Kaikkea muutakin hoidetaan pysyvällä periaatteella, esimerkiksi metsiä, miksi siis vesistöt pärjäisivät itsekseen? Vuosisatojen ajan jokiin ja järviin on surutta työnnetty jätevesistä lähtien kaikki ja toivottu virran vievän jätökset pois silmistä. Tulos näkyy leväpuurona, limoittumisena ja samentumisena. Nyt rehevöitymisen etenemiselle on saatu päätepiste ja suunta vähitellen kääntymään kohti parempaa. Valuma-alueen kunnostustyön myötä jokaiselle asukkaalle tehdään viihtyisämpää lähiympäristöä. Maisemakin paranee ja luonto monipuolistuu, kun yksitoikkoista pajupuskaa työntävät ryteiköt muuttuvat keidasmaisiksi altaiksi ja kosteikoiksi.

## **Ulkoisia uhkia**

Kaikki järven pohjan ylimääräinen mylläys on pahasta. Tämä on aina tiedetty, mutta vastikään valmistuneessa väitöskirjassa asia tuli vielä kiistatta todistettua. Esimerkkialueena tutkittiin Hiidenveden Kirkkojärveä, jossa pohjalietteen ravinteiden kierto tuulen, virtausten ja liikenteen vuoksi nosti ravinnekuormituksen huimasti yli 20-kertaiseksi alueen sietokykyyn verrattuna. Pohjasta vesipatsaaseen nousevat ravinteet pitävät yllä perustuotantoa, ja valitettavasti myös muhekaa levänkasvua, jota vain sameus paikallisesti pääsee rajoittamaan. Kaikkea turhaa ruoppausta tulisi välttää, jotta ravinteet ja kiintoaine saataisiin pysymään pohjalla levien ulottumattomissa. Asia on noussut keskusteluun viime aikoina erilaisten järven pohjaan laskettavien putkilinjojen myötä. Vesistöjen alituksina tehtävän työn kustannukset jäävät ehkä alhaisemmiksi, mutta lopulta Hiidenvesi voi joutua maksajan asemaan heikentyneen vedenlaadun myötä.

## **Rahoitus katkolla**

Hiidenvesi-hanke tekee yhteistyötä ja tarjoaa mainion tutkimusalueen erilaisille projekteille, mittaville hankkeille sekä tutkimuslaitoksille. Pienellä Hiidenvesi-hankkeen työpanoksella vastalahjaksi saadaan monenlaista erikoisosaamista esimerkiksi seurannan sekä kunnostus- ja eliötutkimuksen muodossa. Opinnäytteitä valmistuu aina suurista väitöstutkimuksista vaikkapa viestintäsuunnitteluun ja paikkatietohallinnan kehittämiseen. Samalla paikallista rahaa säästyy merkittävästi ja Hiidenvettä tehdään valtakunnallisesti tunnetuksi. Kun täällä tapahtuu, niin Hiidenveden alueelle halutaan vastaisuudessakin tulla ja tuoda mukana alan uusinta erikoisosaamista.

Hiidenveden kunnostuksen rahoitus on katkolla taas vuoden 2011 jälkeen, ja keskustelua vuoden 2012 toiminnasta ollaan juuri parhaillaan aloittelemassa. Vaikka nyt kunnostustoimet on saatu hyvään vauhtiin, niin Hiidenveden tulevaisuus on päättäjien käsissä. Ilmaston puolesta helpotusta ei Hiidenvedellekään ole tarjolla, sillä leudot talvet ja ääriolosuhteet lisääntyvät. Haastetta Hiidenveden parissa riittää vielä pitkälle tulevaisuuteen.

## **Kesän Hiidenvesi-illassa vauhdikasta paikallishistoriaa**

Alkukesän myötä Hiidenveden kunnostus –hanke saa aivan uuden ja pirteän ilmeen. Uudistetuilla kotisivuilla ja uutiskirjeissä seikkailee tomera Hiisi. Hankkeen maskotti on tarkoitus tehdä tunnetuksi kaikille, jotta tärkeä asia pysyy aina mielessä, kun Hiisi-hahmoon törmää. Hiidenvesi-hankkeen kotisivut löytyvät osoitteesta [www.hiidenvesi.fi](http://www.hiidenvesi.fi), ja kotisivujen kautta on mahdollisuus liittyä myös Hiidenveden Facebook-yhteisöön.

Perinteinen Hiidenvesi-ilta järjestetään 27.7.2010 klo 18.00 Pyhän Birgitan kirkon raunioilla Vihdin kirkonkylällä. Tänä vuonna teemana on ajankohtaisten asioiden lisäksi alueen mielenkiintoinen ja jännittävä paikallishistoria, johon tietysti myös Hiidenvesi olennaisesti liittyy. Kaikki ovat lämpimästi tervetulleita paikalle tutustumaan Hiidenveteen!

Lisätietoja: [www.hiidenvesi.fi](http://www.hiidenvesi.fi)

Ulla-Maija Hyytiäinen

Hiidenveden kunnostus –hanke

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

<mailto:ulla-maija.hyytiainen@vesiensuojelu.fi>